

ETT TILLGÄNGLIGT SAMHÄLLE

MILJÖPARTIETS FOKUSFRÅGOR FÖR MARSCHEN FÖR TILLGÄNGLIGHET 2012

Tillgänglighet, delaktighet och skydd mot diskriminering är mänskliga rättigheter. Miljöpartiet de gröna för en aktiv politik för allas lika rättigheter. Inför Marschen för tillgänglighet 2012 driver Miljöpartiet i riksdagen och i Stockholms stad dessa frågor lite extra. Läs om vår övriga politik för ett tillgängligt och inkluderande samhälle på www.mp.se/tillganglighet.

OTILLGÄNGLIGHET ÄR DISKRIMINERING

Bristande tillgänglighet är en av de största orsakerna till att personer med funktionsnedsättning diskrimineras. År 2010 presenterades utredningen "Bortom fagert tal" där det föreslås att det ska införas en ny bestämmelse om förbud mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i diskrimineringslagen. Sveriges samlade handikapprörelse har i åratal påtalat behovet av en diskrimineringslag som inkluderar bristande tillgänglighet. Ändå har det inte hänt något från regeringens sida. Frågan nämns inte alls i 2012 års budget.

Miljöpartiet delar utredningens bedömning att arbetsgivare och andra som omfattas av lagens förbud mot diskriminering inte ska få missgynna en person med funktionsnedsättning genom att underlåta att vidta skäliga åtgärder för tillgänglighet. Att göra detta ska klassas som diskriminering. I en verksamhet där man yrkesmässigt vänder sig till allmänheten bör det kunna krävas att det i möjligaste mån skapas förutsättningar för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel är att kunna ta sig in i en butik och ta del av de varor som erbjuds där.

All offentlig verksamhet ska vara tillgänglig för alla. Detta innebär att personer med dyslexi, synskador och intellektuella eller kognitiva funktionsnedsättningar ska kunna ta del av offentlig information. Lagstiftningen ska ställa krav på tillgänglighet, inklusive rätt att kräva ombyggnad och rätt för handikapporganisationer att överklaga plan- och byggärenden.

I plan- och bygglagen (3 kap. 3 §) finns krav på att all nyproduktion ska byggas tillgänglig, men efterlevnaden är bristfällig. Miljöpartiet anser att tillsynen av kraven på tillgänglighet vid nyproduktion av bostäder måste bli bättre.

Miljöpartiet anser att frågan om tillgänglighet är grundligt utredd. Vi behöver inte vänta längre. Otillgänglighet ska räknas som diskriminering och ett förbud mot bristande tillgänglighet ska införas i diskrimineringslagen.

KUNSKAP OCH BEMÖTANDE

Personal inom områden som kommer i kontakt med många människor, exempelvis inom skola och socialtjänst, behöver bättre kunskaper om funktionsnedsättning och delaktighet.

Personal i förskolor, skolor och fritidshem möter i många grupper barn/elever med funktionsnedsättning. Ändå går de flesta ut sin lärarutbildning utan kunskap om barn/elever med funktionsnedsättning. I lärarutbildningen ingår allmän specialpedagogik om 7,5 högskolepoäng, vilket motsvarar en veckas heltidsstudier. I alla lärarutbildningar bör specialpedagogik med inriktning mot funktionsnedsättning ingå. Utan den kunskapen är det risk att många barn och elever med funktionsnedsättning inte får det stöd de har rätt till. Särskilt kognitiva funktionsnedsättningar bör ges extra uppmärksamhet, eftersom det handlar om lärandesituationen generellt. Förbättringar för barn med kognitiva funktionsnedsättningar innebär förbättrad skolsituation även för de andra eleverna.

När personal får bättre kunskap och ökad kompetens kring funktionsnedsättningar skapas också en större förståelse för de berördas förutsättningar och på så sätt läggs grunden för ett lämpligt bemötande. Personer med funktionsnedsättningar har rätt att förvänta sig ett gott bemötande.

Miljöpartiet vill införa obligatoriska moment om funktionsnedsättning och delaktighet i utbildningen till yrken som kommer i kontakt med många människor, till exempel inom skola och socialtjänst.

PERSONLIG ASSISTANS

Alla människor har rätt att få sina grundläggande rättigheter tillgodosedda. Det har Sverige- lovat när vi skrev på FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Vi har också en lag som ska garantera att personer med omfattande funktionsnedsättningar får hjälp och stöd att kunna leva som alla andra.

Men i dag, när fusk och kostnader för personlig assistans ofta hamnar i fokus i debatten, tycks många glömma bort att syftet med den nyligen genomförda assistansreformen är att garantera självbestämmande, delaktighet, integritet och jämlikhet för personer med omfattande funktionsnedsättningar. Många människor som är i behov av personlig assistans tvingas i dag kämpa i domstolar och vända ut och in på sitt privatliv för rätten att få leva ett värdigt liv. Personer med funktionsnedsättningar kartläggs in i minsta detalj när de ansöker om assistens.

Ett anständigt samhälle ska se till att den som behöver stöd ska få det. Vi har lagar som ger rätt till stöd, och dessa ska följas.

Miljöpartiet menar att LSS måste förtydligas så att intentionen – att alla ska ha möjlighet att delta fullt ut i samhället – inte kan dribblas bort. Människor ska ha rätt

till ett liv med full delaktighet utan att bli ifrågasatta eller behöva exponera sitt privatliv.

TILLGÄNGLIG ARBETSMARKNAD

Ungefär en sjättedel av befolkningen i arbetsför ålder uppger att de har en funktionsnedsättning, och av dem har över hälften nedsatt arbetsförmåga. Bland dessa personer är arbetslösheten nästan dubbelt så hög som i övriga befolkningen. Rätten till arbete slås fast i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Miljöpartiet anser att Stockholms stad som arbetsgivare har ett stort ansvar att erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning. Staden ska också vara aktiv i utvecklingen av arbetsmarknaden så att den blir mer tillgänglig för alla. För en person med funktionsnedsättning kan det till exempel vara ett stort stöd att erbjudas möjlighet till delat ledarskap. En generell arbetstidsförkortning kan leda till att fler personer med funktionsnedsättningar klarar ett heltidsarbete. Miljöpartiet vill att normen för heltidsarbete ska sänkas till 35 timmar per vecka. Sociala företag och liknande verksamheter är en viktig förutsättning för många personer med funktionsnedsättningar och ska stödjas.

Arbetsmiljön ska vara utformad så att personer med funktionsnedsättningar kan utföra sitt arbete på ett tillfredsställande sätt. Arbetsförhållandena ska anpassas efter personens behov och förutsättningar. Arbetsmiljö omfattar inte bara de fysiska delarna av jobbet, utan också de psykiska aspekterna.

TILLGÄNGLIGA UTESERVERINGAR

DHR (Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsefrihet) gör årligen en genomgång av uteserveringarna i Stockholms stad. Inventeringarna på senare år visar att det är långt kvar till målet om tillgänglighet. Av 53 uteserveringar i Stockholms innerstad, vilka ett år tidigare fått anmärkningar för att vara otillgängliga, var 36 fortfarande otillgängliga förra året när DHR gjorde sin inventering. Detta innebär att ett stort antal människor i Stockholm år efter år är utestängda från en stor del av sommarens uteliv och nöjesutbud.

Den vanligaste orsaken till otillgänglighet är att uteserveringen är uppbyggd som en liten terrass, utan rullstolsramp. Detta är mycket sällan nödvändigt.

Uteserveringarna bryter dessutom mot den föreskrift som medföljer tillståndet och som lyder: *"Inga uppbyggnader bör tillåtas. Undantag görs endast på sådana ställen där en uppbyggnad är absolut nödvändig för att kompensera klart märkbara nivåskillnader. Inom en uppbyggd uteserverings område ska en handikappramp inrymmas."*

Detta är ett av de områden som berör tillgänglighet som är allra enklast att åtgärda. Miljöpartiet förväntar sig att Stockholms stad inför vår/sommarsäsongen 2012 ska klargöra att endast fullt tillgängliga uteserveringar kommer att tillåtas.